

TARI ISTVÁN

Betakarják az eget

kilencvenegy őszén harmincnyolc évesen
kaptam meg az első behívót a háborúba
melyet postaládánkból kotortam elő
éppen amikor budapestre indultam
a hunyadi szövetség alakuló
értekezletére akkoriban már
gyakrabban megfordultam az Anyaországban
és azóta még gyakrabban megmártózhattam
az Anyaországgal szembeni ellenérzésekben
az anyáskodás elutasításában
amihez persze az is hozzá tartozik
hogy nálunk egy időben abban a sokak
által annyira irigyelt szabadságban
bűnnek számított az Anyaország szó
használata szóval: akkoriban már
gyakrabban megfordultam az Anyaországban
élveztem azt a pezsgést melyet egyesek
rendszerültátsnak
mások
módszerültátsnak
neveznek
szegedről lila autójával ildikó
vitt föl a budai várba ahol rengeteg
megrettent délvidékivel találkoztam kik
lehülyéztek amikor megtudták hogy haza
akarok menni – halállisták vannak! – vágták
a képembe – te pedig hős szeretnél lenni!
– bujdosni csak ott lehet – magyarázkodtam
zavarodottan – ahol keresik ahol meg
is akarják találni a szökevényeket
miután összejöttünk egyik társunk
menedékhelyén átittuk az éjszakát egy
kíváncsiságtól lázas fuldokló asszony
társaságában aki néhány pillanatra
elhitette velem: ebbe belepusztulok
aki rettentően féltett – hiszen apja is
délvidéki származású volt – és tudott a
tömegsírokról a rabszolgapiacról az
összedrótózott szájokról a szabad rablás
vérmámoros változatairól túl sokat
hallott vidékünk szenvedéstörténetéről
elérzékenyülve könnyes szemmel fogadott
testvéröccsévé vette tenyerébe arcom –
öreganyámnak volt akkora tenyere és
olyan széles lábfeje mint neki apai
öreganyámnak mezítláb ment előttem a
tarlón ami emlékezetembe ragadt – így

hozott össze a sors a magyar irodalmi
 társaságok nagyasszonyával a magyar
 irodalom zseniális kerítőjével
 aki kishegyesi gyökereit kereste
 akkoriban amikor még senki sem tudott
 kishegyesről amikor még csupán dsida nagy
 versében esett szó a bácskai – micsoda
 abszurdum! – szőlőhegyekről felénk a töltés
 a hegy haza akkor a bujdosásba mentem
 az elnéptelenedett utak vaksötétjébe
 a föl nem tehető kérdések erdejébe
 a bezárt ajtókkal pulzáló rettenetbe
 a második behívó érkezését lazán
 átaludtam nem működött a csengőnk melyet
 azóta sem javítottam meg a szomszédok
 mondták hogy azon a hajnali órán hosszan
 dörömböltek kapunkon akkoriban tudtam
 meg hogy az utcánkból többen féltettek ami
 a könnyekig meghatott – hányan élnek le úgy
 az életüket hogy sohasem tudhatják meg
 félti-e őket valaki az utcájukból
 lányaim kulcsot hordtak a nyakukban közben
 a kossuth rádióknak nyilatkoztam hosszan
 nem dehogy bátorságból inkább egyik pestre
 szökött volt munkatársamon segítve aki
 az újrakezdés mellett döntött aki húzós
 anyagot akart az asztalra tenni ami
 akkor éppen a bujdosó költővel készült
 telefoninterjú volt melyet FANTOMORSZÁG
 SZERBTÖVISE NYOMJA MAGYAR LELKEMET címmel
 az egyik bulvárlapban is megjelentetett
 versemmel együtt melyben a zsírra mutatva
 a zsír zimankós szobrászaként megneveztem
 közeljövők nélkülözhetetlen anyagát
 az emberzsír szóvivőjeként tetszelegve
 persze bíztam a balkáni fejtelenségben
 gyávaságban zűrzavarban lustaságomban
 bíztam a legjobban abban hogy ébredésem
 után nagyon utálok az ajtó kilincsét
 keresgélni mely a költészet kilincsvé
 vált inkább mások kerestek föl engem – gyere
 közénk politizálni – nyaggattak – a magyar
 írók költők értelmiségiek be vannak
 tojva azok is leléptek akik nem kaptak
 behívót – majd akkor megyek közétek ha az
 első délvidéki magyar író becsukják –
 ráztam le őket kelleetlenül addig békén
 is hagytam amíg egyik következetesen
 politizáló író társamat a bajban
 be nem csukták – zokszó nélkül mentem közéjük
 és jött az első többpárti választás és láss

csodát: közösségként létezni kezdett ami
addig nem létezett kis időre átéljük
az együvé tartozás erejét kényszerét
aztán a széthúzás tömény nyomorúságát
az árulás a kiszorítóssá kisserű
gyalázatát közlelől láthattam azt is hogy
a többség dehogv szeretne szabad lenni hogy
a kígyózó szolgálalkúség kiskorúság
a zsigerekben lakik szonetteket irtam
a kötöttségbe bújva a vers zenéjébe
csimpaszkodva a gyerekek felé fordultam
közben új országhatárokkal átrajzolták
többször a térképeket és közkegyelemben
részesültünk elszaporodtak körülöttünk
azok kik valahol már rossz szomszédok voltak
gyilkosként hősnek érezve magukat a hely
szellemével visszaélve az új helyzetet
meglovagolva a megtörténeket meg nem
történte téve ahogy azt már megszokhattuk
ahogy azt már szüleink is megszokhatták a
hadizsákmány szerepében közben fölnöttek
a gyerekeink és a háború kezdetén
elültetett fáink betakarják az eget

